

Landstingsvalg i april.

Landstinget bør ophæves, eetkammersystemet indføres. Det er jo snart et gammelt krav, men endnu er den nødvendige forfatningsændring ikke gennemført, og det kan maaske have ret lange udsigter hermed. Landstinget bestaar som led af Danmarks forfatning og som led af Danmarks Rigsdag. Selv om den politiske udvikling i de senere aar med stedse større vægt har lagt det politiske tyngdepunkt i Folketinget, er Landstinget dog stadig en politisk magtfaktor, som det er af allerstørste betydning at have mest mulig indflydelse paa.

I det nuværende Landsting er partistillingen: 41 borgerlige, 33 socialdemokrater, 1 kommunist og 1 færing, ialt 76. De 41 borgerlige mandater fordeler sig saaledes: 21 venstremænd, 13 konservative, 7 radikale. Den nuværende regering kan saaledes regne med 34 stemmer, men kan altsaa ikke i Landstinget gennemføre en lov uden støtte fra de radikales 7 stemmer. Der skal altsaa 3 partier til for at gennemføre et regeringsforslag. Socialdemokrater og radikale raader tilsammen over flertallet, men da det ikke er tilfældet i Folketinget, vil en fælles optræden i Landstinget altsaa ikke være nok til at gennemføre et forslag, som ikke ogsaa i Folketinget har samlet et flertal.

Valgene til Landstinget sker som bekendt i to tempi: først valgmandsvalgene, dernæst valgmandenes valg af Landstingsmedlemmerne. Selv om der ved den sidste fase af valget er mulighed for visse kombinationer og dermed visse afvigelser fra det billede, valgmandsvalget har skabt, er det dog *valgmandsvalget*, der er det egentlige, det, hvorm kampen staar, det der appellerer til vælgerne di-

rekte. Saa meget mere, som det er ganske givet, at valgenes „strømpil“ ikke vil være uden indfyldelse paa den politiske linje, som *Folketinget* i den kommende tid vil følge.

Vælgerne til valgmandsvalget er de samme som til Folketinget dog med den ikke uvæsentlige begrænsning, at vælgerne skal være fyldt 35 aar. Valgene finder ikke sted samtidigt, idet der hvert 4. aar foregaar valg af halvdelen af Landstinget, d. v. s. at der hvert 4. aar er valg i halvdelen af landet.

I aar er det 2. landstingskreds (Sjælland uden for København samt Lolland-Falster), 3. kreds (Bornholm) og 5. kreds (Aarhus, Skanderborg, Vejle, Ringkøbing, Ribe amter samt de sønderjydske amter), der vælger.

Valgdagen er fastsat til 3. april for valg af *valgmand*, medens disse saa vælger landstingsmedlemmer den 10. april.

Det er altsaa 3. april, der har den umiddelbare valginteresse.

Alle arbejdere, der opfylder ovennævnte valgbetingelser (at være valgberettiget til Folketinget og være fyldt 35 aar), bør notere sig denne dato (3. april) og møde frem og stemme.

Og hvordan bør en arbejder saa stemme?

Ja, det afgør han jo selv, men man kan vist rolig gaa ud fra, at ret mange arbejdere bliver det ikke, der giver deres stemme til venstre eller til de konservative. At Retsforbundet skulle faa ret mange arbejderstemmer, anser vi ikke for sandsynligt; dette partis hele negative holdning over for tidens alvorlige spørgsmaal, dets antisociale, paa sine punkter rentud reaktionære, stilling til arbejdernes bestræbelser for ogsaa ad lovgivningsvejen at søge sociale misforhold rettet, skulle vel

forlængst have aabnet arbejdernes øjne for, hvad det saakaldte „rets“ parti bærer i sit skød. At de radikale skulle øve nogen særlig tilstrækning er heller ikke sandsynligt, og hvad angaar kommunisterne er disses afhængighed af Moskva, deres tasekatikisme og deres falske „Fredes“ og anden udefra tillært propaganda sikkert ogsaa efterhaanden kommet til at staa redelige danske arbejdere saa klart, at valget for kommunisterne vil blive en fortsat nedgang.

Nej, danske arbejdere vil sikkert atter fylkes om *Socialdemokratiet*, som med sin realistiske politik gaar lige ind i dagens besværligheder og søger at løse de økonomiske problemer paa en maade, der i videst muligt omfang skaaner dem, der har daarligst bæreevne. Socialdemokratiet søger at opretholde beskæftigelse og produktion og værne arbejderne mod en gentagelse af 30'ernes omfattende arbejdsløshed med deraf følgende lønreduktion og sænkning af den brede befolknings levestandard.

Danmark har jo hidtil haft sine besværligheder med følgerne af den tyske udplyndring, og naar hertil nu kommer de store prisstigninger, der satte ind som følge af Koreakrigen, denne kommunistiske „freds“-tilkendegivelse, saa er det, at nye vanskeligheder melder sig. Socialdemokratiet kan ikke frigøre landet eller befolkningen for disse vanskeligheder, men det vil stærkere end noget andet parti søge at værne den jævne befolkning ved byrdernes fordeling. Derom er ingen tvivl. Det ved arbejderne godt, og bl. a. derfor vil de stemme socialdemokratisk den 3. april.

Hovedbestyrelsesmøde.

Den 17. og 18. februar 1951 afholdtes hovedbestyrelsesmøde i Arbejdernes Forsamlingsbygning, Rømersgade 22, København. Forretningsføreren aabnede mødet og bød den samlede hovedbestyrelse velkommen. Protokollen fra sidste hovedbestyrelsesmøde oplæstes og godkendtes.

Der forelaa ansøgning fra forskellige institutioner om økonomisk støtte. Til faglig ungdom og kræftens bekæmpelse bevilgedes 25 kr. til hver. Endvidere oplyste forretningsføreren, at der havde været afholdt ekstraordinær generalforsamling i „Folkeferie“ med en sanering for øje. Man vedtog at bevilge det for vort forbund forholdstalsmæssige beløb til oprettelse af denne institutions økonomi.

En meddelelse fra Danske Privatbaners Kontorforenings formands- og redaktørskifte toges til efterretning.

Meddelelse fra Arbejdernes Oplysningsforbund om afholdelse af kursus i den kommende sæson, var besvaret og toges til efterretning.

Ved forskellige afdelinger havde der den senere tid vist sig vanskeligheder med at faa de nødvendige oprykninger i henhold til førertimeantallet, og i henhold til protokollen fra fællesudvalget af 7. november 1935 gennemført. Forretningsføreren refererede i denne forbindelse en sag fra Horsensbanerne, som forbundet maatte føre frem til fællesudvalget, hvor Fællesudvalget skønnede, at konstitutionstiden maatte begrænses og at man ikke vedblivende maatte lade folk køre paa konstitution, hvor der var mangel paa førere.

Fra vor afdelingsformand ved Lollandsbanen var der fremsat ønske om foretræde for hovedbestyrelsen til konference om forskellige lokale forhold. Denne konference fandt sted søndag den 18. februar kl. 14,00 og toges til efterretning, man enedes bl. a. om afholdelse af et medlemsmøde i Maribo efter nærmere aftale.

Her fratraadte sekretæren, M. Bache, der paa grund af sygdom og personalemangel i sin afdeling blev hjemkaldt til tjeneste.

Forretningsføreren udtalte beklagelse over, at næstformanden stadig maatte svigte sit arbejde i forbundet paa grund af vanskeligheder ved at faa tjenestefrihed til det arbejde, han har paataget sig i Forbundet.

Kaj Petersen konstitueredes som sekretær.

Derefter refereredes og behandledes en række afdelingssager, som alle var besvaret af forretningsføreren og toges til efterretning.

En sag fra Hjørringbanerne angaaende et medlems hustru, som for 13 aar siden var afgaaet ved døden, uden at der var sket anmeldelse herom til forbundet paa daværende tidspunkt, og som tidligere havde været behandlet i hovedbestyrelsen, havde man nu paany anmodet om at faa taget op til fornyet overvejelse.

Hovedbestyrelsen maatte hertil fastholde sit tidligere indtagne standpunkt, at man ikke efter saa mange aars forløb kunne imødekomme ønsket om at udbetale begravelseshjælp, da dette ville stride imod formaalet med den paatænkte begravelseshjælp; her kunne der kun være tale et paastaet økonomisk tilgodehavende og ikke om begravelseshjælp. Man maatte derfor paany afvise kravet.

Man gennemgik derefter sagen om uniforms-spørgsmaalet, hvorom vi den 16. februar atter havde haft møde i underudvalget uden at opnaa enighed. Sagen gaar nu i fællesudvalget.

En retssag fra Østsjællandske Jernbane om pensionering refereredes. Sagen er endnu ikke af-

sluttet. Ligeledes refereredes en auditørsag fra de Bornholmske Baner og en fra Nordfynske Jernbane.

Samarbejdet med Centralorganisationen af Metalarbejdere i Danmark drøftedes indgaaende, herunder gav forretningsføreren oplysning om forskellige paatænkte kursus i den kommende sæson.

Forskellige cirkulærer fra De samvirkende Fagforbund blev gennemgaaet og taget til efterretning.

Forretningsføreren hævdede herefter mødet med en tak for saglig behandling af de forelagte sager.

Sommerens menukort.

Mens der endnu er sne og frost i luften, melder AOF sig med sine sommerplaner. Og det er slet ikke for tidligt. Man maa allerede nu kunne tilrettelægge sin sommerferie, og det kan man jo egentlig først gøre, naar man har hørt lidt om, hvad AOF har paa hjerte.

AOFs sommerkursus er delt op i grupper efter smag og behov. Der afholdes to fagforeningskursus i tiden fra 1.—7. juli og fra 8.—14. juli, samt et udvidet fagforeningskursus fra 9.—22. september. Tre studielederkursus, 29. juli—4. august, 5.—11. august og 12.—18. august, kommunalkursus fra 15.—21. juli og kursus for aftenskolelærere og -ledere fra 5.—11. august.

De fleste kursus afholdes paa Roskilde højskole, kommunalkursuset og det ene studielederkursus (29. juli—4. august) dog paa henholdsvis Ollerup haandværkerskole og Folkunghus, Graasten. Alle kursus er delt op efter samme skema: Gruppearbejde, forelæsninger, afslutningsfest om fredagen og om lørdagen en generaldebat.

Paa de to fagforeningskursus skal der tales om demokratiets aktuelle problemer, om nationaløkonomi, om kooperationens ide og maal, om fagbevægelsen o. s. v. Det tredje fagforeningskursus, det udvidede, der omhandler emner som arbejdsret, rationalisering, regnskabsanalyse, international fagbevægelse, er beregnet for fagforeningsfolk, der tidligere har været paa kursus eller lignende, og som er indstillet paa at følge dette kursus i tre paa hinanden følgende somre.

Af de tre studielederkursus er det ene, det fra 5.—11. august, for „viderekomne“, og her vil de pædagogiske og psykologiske sider af studiekredsarbejdet blive sat i forgrunden. Et andet skal drøfte de sociale og kulturelle opgaver i grænselandet, udenrigspolitik, land og by, arbejdspladsens problemer o. s. v. Det tredje omhandler: film, billedkunst, litteratur og kulturelle opgaver i det hele taget.

For aftenskolelærere og -lederes vedkommende drejer emnerne sig om aftenskolens pædagogiske og administrative sider, om ungdomsskolekommissionens arbejde, om Dansk aften- og ungdomsskoleforening, om undervisningsfilm o. s. v.

AOFs kommunalkursus behandler land- og bykommunale problemer, aldersrente contra folkeforsikring, kommunernes administrative og økonomiske problemer, aktuelle bolig- og byggeproblemer o. s. v.

Og hvem skal saa lede disse emner, hvem skal vejlede deltagerne, saaledes at den røde traad kan følges, saaledes at udbyttet bliver 100 %?

Det skal bl. a. forstander K. B. Andersen, finansminister Thorkil Kristensen, statskonsulent Frode Kristensen, forretningsfører Oluf Bertof, redaktør Møller Nielsen, forstander Hj. Gammelgaard, direktør Ebbe Neergaard, næstformand i DsF Einar Nielsen, borgmestrene Woldhard Madsen og S. Schytz, fhv. minister Johs. Kærbøl, professor Knud Illum, rektor Olav Sundet, Norge, lektor Arne Lund, forstander Poul Bahnsen og mange flere.

Kursusafgiften er i aar kr. 92.00, for et 8 dages kursus og kr. 195.00, for et 14 dages kursus. Dog deltager man gratis i studieleder- og aftenskolekurserne, bortset fra et indmeldelsesgebyr paa kr. 10.

Der vil om ganske faa dage foreligge trykte programmer, som saa kan rekvireres fra AOF, hvortil ogsaa tilmeldelse foregaar. Altsaa husk AOFs sommerkursus, hvor der vel er meget at lære, men hvor der ogsaa levnes tid til en lille lur i græsset. Det er et „rigtigt“ sommerkursus! Og husk det i tide, det er saa ærgerligt at komme for sent!

Personalia.

Afdelingsformændenes opmærksomhed henledes paa naar nye medlemmer optages, da at sende deres fagforeningsbog, som skal være frameldt smedeforbundet, samt deres tydelige postadresse til hovedkassereren.

Naar medlemmer flytter fra et sted til et andet, skal de til det stedlige postkontor anmelde deres nye postadresse.

Afd. 44. Hillerød—Frederiksværk—Hundested.

Lokomotivfører A. Jensen har søgt og faaet sin afsked fra 1. april 1951 og er overført som hvilende medlem.

Afd. 22. Kolding—Trolldhede jb.

Pensioneret lokomotivfører Bonde Nielsen er udmeldt af forbundet fra 1. marts 1951.

Afd. 47. Bornholmske jb.

Motorfører Markmann har udmeldt sig af forbundet grundet udrejse i Canada.

Jubilæum.

Den 1. april kan værkfører C. Gudnitz fejre 25 årsdagen for sin ansættelse ved Lyngby—Nærum jernbane. I denne anledning ønskes værkføreren til lykke med dagen og fremtiden af afd. 48.

Fra forbundet føjer vi vor lykønskning til ovenstaaende.

Svar til E. Christensen, Vejle.

I „Giv Agt“ for marts maaned har du følt dig foranlediget til at paavise en mulig grund til, at vort blad skal lide den tort ikke at byde sin læsere noget bedre stof, end hvad tilfældet har været igennem flere aar. Hvad grunden end har været til, bladet har henlevet saa mange aar uden at tjene sit egentlige formaal — nemlig at være bindeled den enkelte og hovedbestyrelsen imellem — tror jeg dog ikke, du skal give det skin af, at grunden til bladets lidenhed skal søges i, at medlemmerne ikke ser eller hører noget og heller ikke, at man aldrig taler med kollegerne om tingenes tilstand, ja end ikke, at man muligvis er af dem, der ikke tør tage bladet fra munden. Naar du efterlyser stof til bladet, ligger det nær at spørge: Er bladets spalter nu ogsaa tilgængelig for medlemmerne, det være sig af det søde som af det mere sure stof. Bladets betroede vogtere maa ikke altid nøjes med at optage det søde stof i bladet og kun lugte til det sure, hvad ogsaa ræven har for vane. Her i Hjørring taler vi ofte om bladet, og vi er rørende enige om, at det er for ringe, at der aldrig er saa meget som en ledende artikel. Var det ikke en ide, om redaktøren ofrede nogen mere tid paa at gøre bladets indhold mere interessant. Du mener ganske vist, at redaktøren er den, der skal trække det store læs, men jeg vil dog mene, at der kunne afses tid til en ledende artikel en gang om maaned, husk paa, det er ikke et dagblad, der er tale om, men kun et lille maanedssblad. En manglende ledende artikel er, hvad jeg mener er en medvirkende årsag til, at bladet vantrives, om man vil, vanrøgtes. Saa vidt jeg erinder plejer bladets medarbejdere at findes blandt hovedbestyrelsens medlemmer; hvad om man havde fortsat ad denne vej. Ja Christensen nu vil du vel sige, at det var ikke den slags artikler du efterlyste, og det er jeg klar over, men naar du dømmer medlemmerne og fritager redaktøren, saa er dette årsagen til denne artikels fremkomst. Skulle dette,

jeg her har skrevet, foranledige, at der tændes en lysende fakkel paa Parkvej og for øvrigt hos den enkelte af hovedbestyrelsens medlemmer, saa er formaalet naaet.

Aage Bach

Hjørring.

Kommentarer.

Selv om det nu ikke er undertegnede, der har fremkaldt ovenstaaende skribent, og saaledes heller ikke har foranlediget de i artiklen fremsatte paastande, skal jeg dog tillade mig at bemærke, at bladets spalter naturligvis er tilgængelig for alle medlemmer og for alt sagligt og fagligt stof, som bliver skrevet og fremsat paa nogenlunde antagelig maade i forhold til den plads, der kan afses hertil i et 8 sidet maanedssblad.

Vi har saamænd heller ikke noget at indvende imod, naar indsenderen endelig ønsker at fæstne sin mentalitet, surhed samt kendskab til rævens vaner i bladets spalter, da at optage et saadant indlæg; men mener at tør paastaa, at det ikke var hensigten med det første indlæg at opfordre til personlige angreb, der ikke hører hjemme i bladet, men derimod i diskussionen paa vore møder, hensigten var derimod, at vække interesse for indsendelse af faglig stof til bladet, som medlemmerne i almindelighed kunne have interesse af.

Jeg skal gerne give indsenderen fra Hjørring ret i, at der i mangt og meget indenfor vor snævre kreds kunne være brug for en lysende fakkel, ikke mindst der, hvor ovenstaaende misfoster af et sagligt og interessant indlæg er undfanget.

Iøvrigt gaar jeg ud fra, at indbyderen til at medvirke med stof til bladet selv vil svare paa de fremsatte bemærkninger.

Red.

De første afskedigelser paa Lollandsbanen

Foreløbig drejer det sig om tre mand

Den besparelse paa 78,000 kr., som Lollandsbanen skal opnaa med indskrænkningen af toggangen, der træder i kraft i dag, skal bl. a. naas ved personaleindskrænkning. Foreløbig har man afskediget tre mand, men at den tillige vil betyde mindre beskæftigelse for løst personale, kan der ikke herske tvivl om.

Indskrænkningen af personalet ved banen blev allerede for nogen tid siden bebudet af direktør Terp Lassen, efter at banens bestyrelse havde sanktioneret den ekstraordinære indskrænkning af den daglige toggang. I første omgang har to mand

af det kørende personel og en fra maskinafdelingen maattet undgælde.

Paa hovedkontoret oplyser man, at det endnu ikke er klart, hvor store de samlede afskedigelser vil blive, men en indskrækning af løsarbejdernes antal maa ogsaa forventes.

Foruden dem som direkte rammes af afskedigelse, vil nedskæringen af toggangen ramme ledvogterne, som aflønnes pr. tog. Paa strækningen Nakskov—Nykøbing F. findes 22 ledvogtere og paa strækningen Maribo—Rødby havn een ledvogter. For disse 23 betyder ændringerne mindre indtægt.

Fra en 3 måneders studierejse i U. S. A.

(fortsat)

Da jeg ankom til Cincinnati, Ohio, besøgte jeg en stor virksomhed, der fremstillede støddæmpere til automobiler. Virksomheden var højt rationaliseret. Man mærkede overhovedet ikke, at man var i et sliberi. Normalarbejdstiden var 40 timer pr. uge, og overtidsbetalingen 50% om lørdagen til kl. 12 og derefter 100%. Der blev arbejdet i 3 skift, og der blev ydet 7 cent i skifteholdstillæg paa 2det skiftehold, 10 cent paa 3die hold. Arbejds-mændene, der gik og fejede gulve, oppebar mindstebetalingen, der var 1,57 doll. pr. time.

Efter 1 aars ansættelse ydedes 1 uges ferie, efter 5 aars forløb 2 ugers ferie. Efter 3 måneders ansættelse blev der ydet betaling for skæve helligdage. Saafremt en saadan falder paa en lørdag, vil der alligevel blive betalt for den, saafremt den paagældende har arbejdet dagen før. Hvis den skæve helligdag falder i arbejderens ferie, faar han dog alligevel betaling for denne skæve helligdag yderligere.

Jeg besøgte Auto Lite Comp., der beskæftiger ca. 3.500 mennesker, heraf ca. 3.000 kvinder. Firmaet havde overtaget en stor ny fabrik, som regeringen havde opført i 1940—41. Der blev nu fremstillet billygter og andet udstyr til biler, væsentligt til Ford Motor Comp.

Produktionsarbejderne havde ca. 2 doll. pr. time, medens næsten alle kvinderne, der samlede automobillygterne m. m., havde ca. 1,50 doll. i timen. — Paa denne virksomhed var der fine vaskerum m. m., men fabrikken var jo knapt 10 aar gammel.

Formanden for slibernes afdeling i Cincinnati (800 medlemmer) var fastansat, og han havde 80 doll. pr. uge og desuden 150 doll. pr. maaned til særlige udgifter. Der var mange af hans medlemmer, der havde mere i løn, end han havde.

De faglærte betaler 3 doll. i indmeldelsesgebyr, ufaglærte 2,50 doll. Kontingentet for faglærte er 2 doll. pr. maaned og for de ufaglærte 1 doll. pr. maaned. Derudover betaler medlemmerne til en særlig begravelsesfond 4 doll. pr. aar, og begravelseshjælpen udgør 200 doll.

Paa afdelingens generalforsamling, som jeg overværede, fik jeg lejlighed til at holde en lille tale om Danmark og danske fagforeningsforhold.

Jeg besøgte ovennævnte formands hjem. Han havde et dejligt hus, 5 store værelser, oliefynd, køleskab, telefon, television m. m.

Et stort problem i Cincinnati, og forresten i alle store byer i Amerika, er parkeringsproblemet. Lige over for fagforeningskontoret var der en aaben parkeringsplads, og formanden maatte betale 12¹/₂ doll. pr. maaned for at have ret til at parkere sin vogn der. Dette var meget billigt, for normalt koster det 50 cent for den første time og derefter 10 cent for hver efterfølgende time paa disse parkeringspladser.

I toget fra Cincinnati til Beaumont, Texas, talte jeg med medhjælperen i sovevognen, en neger. Han fortalte mig, at han havde været 12 aar ved jernbaneselskabet, og at hans faste løn var 240 doll. pr. maaned. Derudover havde han drikkepenge. Han fortalte, at han havde sit eget hus, ialt 5 værelser. Han var gift og havde 3 børn, deraf 2 sønner, som netop i disse dage var indkaldt til militæret.

Undervejs til Texas var der et ophold paa 4 timer i byen Birmingham i Alabama, og her kunne man mærke, at man var kommet til sydstatene. I modsætning til New York, Washington og Cincinnati var der her i Birmingham specielle ventesale for hvide og andre for farvede. Jeg gik ind i en 10 cents bazar, og her var der drikkekummer beregnet for henholdsvis hvide og farvede. Jeg talte med en funktionær paa jernbanestationen, og han fortalte mig, at skellet mellem de hvide og sorte var blevet mindre gennem den sidste halve snes aar.

Jeg ankom til Beaumont kl. 6 om morgenen, og da jeg ikke kunne træffe repræsentanterne for fagforeningen før kl. 9, gik jeg en tur gennem byen. For hver fodgænger, jeg mødte, var der 100 biler, men dette er meget naturligt, da afstanden til arbejderens arbejdspladser meget ofte andrager 15—20 miles eller 25—30 km.

Jeg besøgte de store olie-felter, og det var interessant at se, da et hold arbejdere fra et af olie-felterne efter endt arbejdsdag skulle hjem. Hundredvis af biler holdt udenfor, og arbejderne, der

var nødtørftigt vasket, satte sig ind i bilerne til hustruerne og kørte straks hjem.

De store oliekompanier betaler ret gode lønninger, og det er de jo ogsaa i stand til, naar man erfarer, at lønomkostningerne kun andrager 6% af produktionsomkostningerne.

Arbejdsfortjenesten laa paa 1,40 til 2,25 doll i timen, for de farvede folk laa lønnen fra 1,20 til 1,75 doll. i timen.

Der var glimrende pensionsordning. Jeg talte med en oliearbejder, der nu var pensioneret. Han fik 160 doll. pr. maaned i pension, deraf var de 100 doll. fra firmaet og 60 doll. fra staten.

Der var 7.500 medlemmer i en afdeling og 1.700 farvede folk i en afdeling for sig selv. Oliearbejderne havde foreslaaet de farvede, at de skulle være een stor afdeling, men de farvede havde sagt nej, de foretrak at have deres egen valgte formand og kasserer m. m. Jeg besøgte saavel afdelingen for de hvide arbejdere som afdelingen for de farvede. De sidstnævnte havde deres egen bygning, indbetalingskontor med 2 kontordamer, en kantine, hvor medlemmerne kunne købe forfriskninger o.s.v.

Der var en halv snes negre, der var arbejdsløse, og jeg spurgte dem, hvor meget de fik i understøttelse pr. uge. De havde allesammen haft godt betalt arbejde det sidste aar, saa de fik 18 doll. pr. uge i understøttelse, og dette havde de ret til i 22 uger. Jeg skal senere vende tilbage til spørgsmaalet om arbejdsløshedsunderstøttelsen i U. S. A.

I henhold til de gældende love i Texas kan de farvede ikke afslutte overenskomster med hvide arbejdsgivere, men der var en speciel repræsentant, som varetog de farvedes interesser.

Sekretærerne for oliearbejderne havde 110 doll. pr. uge + diæter.

Paa restaurationer og hotellerne lagde man mærke til, at man var i sydstatene, idet de farvede medhjælpere ikke fik lov til at servere maden for de hvide gæster, men deres arbejde bestod i at bære det brugte service ud.

Paa mit ønske besøgte vi negerkvarteret i Beaumont. Vi besaa skoler, der udelukkende var bestemt for negrene. Børnene var pænt klædt, der var selvfølgelig slumkvarterer, men ikke særlig slemme.

Der blev bygget 75 huse, og i hvert hus var der 2 gange 3 værelser, stort spisekøkken med køleskab m. m., og disse huse blev kun udlejet til negre. Haandværkerne fortalte mig, at deres sjakbejs var en dansker ved navn Jensen, og jeg talte med nævnte Jensen om, hvor meget negrene skulle betale i husleje. Han oplyste, at huslejen var 9 doll. pr. uge, og da jeg mente, at dette var

en ret høj husleje i betragtning af negrenes ret lave lønninger, var han af modsat opfattelse. Han syntes, det var en meget rimelig leje for de udmærkede lejligheder, og saa maa du jo huske paa, sagde han, at de tjener gode penge, 50—60 doll. og mere pr. uge.

Jensen var som sagt sjakbejs for omtalte byggeri, og hans timefortjeneste var 3 doll. De øvrige haandværkere, blikkenslagere tømrere og murere, havde 2,50 doll. i timen, snekkere og lign. havde 2 doll. i timen.

Paa vejen hjem fra negerkvarteret saa vi en del hvide arbejdere, der rensede gadekloaker, og jeg spurgte sekretæren, hvor meget disse havde pr. time. Han svarede, at de var uorganiserede og kun havde 1,10 til 1,25 doll. pr. time.

Der var en slags dyrskue i byen, og hele markedspladsen var indhegnet. Det var en mandag aften, vi skulle besøge dette marked, men vi blev nægtet adgang af politiet, idet man meddelte os, at denne dag var reserveret for den farvede befolkning.

En dag besøgte vi en naboby, Port Arthur (65.000 indbyggere), og her overværede jeg en forhandling mellem arbejdsgiverrepræsentanter og fagforeningen. Det drejede sig om oprettelse af pensions- og sygeplan for arbejderne.

Hele fagbevægelsen, saavel A. F. L. som C. I. O., var meget progressiv. Man regner med, at 90% af samtlige arbejdere var organiserede i Beaumont distriktet, men jeg skal her oplyse, at de væsentligste virksomheder her omkring er gas-, olie- og staalværker.

Formanden for fællesorganisationen i Beaumont syntes, at jeg skulle se byens fængsel som var forholdsvis moderne. Vi besaa fængslet, og her var ligeledes specielle afdelinger for hvide og farvede folk. Det var netop ved at være middag, og dagens ret bestod af risengrød, brune bønner med masser af flæsk samt dessertkage. Vicefængselsdirektøren, som var med paa runden, fortalte mig, at han 2—3 gange om maaneden foretog stikprøver i køkkenet, hvor han selv spiste dagens ret for at være sikker paa, at fængselskosten var, som den skulle være.

Jeg talte med en yngre politibetjent paa gaden i Beaumont. Han fortalte mig, at hans løn var 220 doll. pr. maaned. Han havde ikke eget hus, men lejede et, og det kostede ham 35 doll. om maaned.

I toget fra Texas til Los Angeles mødte jeg en hel del unge mennesker, der havde meldt sig frivillig til hæren. Jeg spurgte, hvor meget de skulle have i løn, og de oplyste, at de skulle have 80

doll. pr. maaned + fri station, og at de havde bundet sig for 4 aars tjenestetid. Efter 20 aars tjenestetid ville de faa en god pension, og disse penge var skattefri. Det gik som en rød traad gennem de unge menneskers udtalelser, at de var stolte af U. S. A., deres fine flaaede, hær og luftstyrker.

De farvede tjenere i togets spisevogn tjente 70 doll. pr. maaned + kost og logi og dertil gode drikkepenge.

Strækningen gennem New Mexico var ikke spændende, ørken, ørken og atter ørken. Da vi nærmede os Los Angeles, var der herlige plantager med appelsiner, citroner o. a.

I Los Angeles kom jeg straks i forbindelse med en fastlønnede sekretær fra I. A. M. (Maskinarbejderne). Samtlige maskinarbejdere i Californien (ca. 100.000 medlemmer) afholder hvert kvartal et møde for fastlønnede formænd og sekretærer, og de skulle netop have et 2 dages møde i Los Angeles, hvilket jeg overværede. Der var 100 delegerede, og konferencen blev aabnet med, at der blev gjort honnør for flaget. Konferencens dagsorden var ligesom ved et møde her i Danmark. Alle problemer blev berørt. Jeg fik ved dette møde lejlighed til at holde en lille tale om Danmark og danske fagforeningers struktur.

Efter konferencens afslutning, blev mødet aabnet paany, og den politiske lokalkomite aflagde beretning om sit arbejde. Herunder blev der holdt en del taler om det arbejde, der nu forestod ved valget, der skulle finde sted 2 uger senere.

Paa maskinarbejdernes kontor skulle der netop i disse dage antages en ung stenografidame. Hendes begyndelsesløn var 55 doll. pr. uge, og saafremt hun var tilfredsstillende, ville hendes løn efter 3 maaneders forløb stige til 65 doll. pr. uge.

Paa det hotel, hvor jeg boede, var der en kvindelig elevatorfører. Hun havde 90 cent pr. time + 50% ekstra for timer udover 40 timer pr. uge. Hun fortalte, at paa de store hoteller havde de kvindelige elevatorførere helt op til 1,25 doll. pr. time.

En af de lokale afdelingsformænd kom en dag op paa kontoret, hvor jeg netop var til stede, og anmodede om hjælp med nogle skrivelser. Det drejede sig om en stor maskinfabrik, hvor der var 600 maskinarbejdere. De fremstillede drejebænke, men alle arbejderne der var uorganiserede.

I henhold til Taft-Harley loven har man adgang til at forsøge at organisere arbejderne engang om aaret. Forrige aar havde hovedparten af maskinarbejderne nedstemt et forslag om at indmelde sig i fagforeningen. Nu var aaret gaaet, og der skulle

nu ved indgangen til arbejdspladserne udleveres en skrivelse fra I. A. M., hvori denne igen opfordrede alle arbejderne til at vise sig solidariske med øvrige arbejdere og indmelde sig i fagforeningen. Hvilket resultat, der kom ud af den ny henvendelse, er jeg ikke vidende om.

Sekretæren fortalte mig, at mange værktøjsmagere er af den formening, at fagforeningerne ikke er i stand til at skaffe dem bedre lønninger, og derfor havde de ingen interesse i at blive medlemmer.

En af de større maskinarbejderafdelinger havde 2.700 medlemmer. De havde deres egen fagforeningsbygning med kontorer og en dejlig stor forsamlingsaal med stor tribune, et lokale, der var omtrent paa størrelse med vor Enghavevej.

Jeg besøgte et mindre bilreparationsværksted. Der var fast timeløn, 1,80 doll. i timen. De fleste af de 40 arbejdere havde deres eget hus, som gennemsnitlig kostede dem 57 doll. pr. maaned i afdrag og afgifter.

En maskinfabrik beskæftigede 100 mand. Løn 1,75 til 2 doll. pr. time. Der var ingen ferieordning for dem, som ikke havde været beskæftiget i over 2 aar. Efter 2 aar fik de 1 uges ferie og efter 5 aar 2 ugers ferie. Jeg talte med en lærling, som var 27 aar gammel. Han havde 1,50 doll. i timen. Arbejdsgiveren betalte ham 75 cent pr. time og staten 75 cent, og det var fordi han var veteran. Alle, der har været ved militæret, men gjort tjeneste udenfor U. S. A., benævnes veteraner. Disse veteraner har særlige fortrin med hensyn til køb af eget hus, idet der i henhold til lovgivningen skal udbetales et bestemt beløb, men er man veteran, bliver dette beløb væsentlig nedsat.

Paa virksomheden var der en hel del arbejdsmænd (negre), der fejede gulve, pudsede maskiner m.m. De havde 1,50 doll. i timen.

En dag var jeg til møde i National Labor Relations Board. Det var en sag angaaende et mindre firma, der havde meddelt deres arbejdere, at saafremt de ville lade være med at indmelde sig i fagforeningen, skulle de nok faa en pæn lønforhøjelse. Enkelte af arbejderne var organiserede, og paa grundlag heraf indklagede fagforeningen firmaet for unfair labor practice. Jeg talte med embedsmændene, der førte sagen, og de var af den opfattelse, at dommeren ville afgøre sagen i fagforeningens favør.

En aften overværede jeg et valg møde. Taleren udtalte bl. a., at man i sin tid havde sagt om ham, at han var for streng overfor kommunisterne, men nu var det andre toner, nu hed det sig, at han var kommunistvenlig. Han udtalte bl. a. en tak til

de europæiske fagforeninger, der i almindelighed støttede deres regeringer, naar der var tale om genopbygning af Europa gennem Marshallhjælp m. m.

Sekretæren havde ca. 500 doll. om maaned, og han havde netop købt sit eget hus. Han skulle betale 11.000 doll. for huset. Det samme hus kunne han have købt i 1939 for 5.000 doll. Vi regnede ud, at forholdsmæssigt var opførelse af et saadant hus ikke dyrere i U. S. A. end i Danmark, idet en almindelig amerikansk maskinarbejder, hvis arbejdsfortjeneste andrager 4.000 doll. (80 doll. i 50 uger), ville være ca. 3 aar om at indtjene disse penge. En dansk maskinarbejder, der f. eks. tjener 12.000 kr. pr. aar, vil næppe kunne bygge et tilsvarende hus for f. eks. 36.000 kr. (12.000 kr. i 3 aar).

I San Francisco besøgte jeg et af de moderne bryggerier. Der var 600 mandlige bryggeriarbejdere, og deres løn laa mellem 1,75 og 1,95 doll. pr. time. Der var ca. 25 maskinarbejdere, der alle havde 2,32 doll. pr. time, 40 timers arbejdsuge, 100 % lørdag og søndag, og 10 % i skifteholds-betaling.

Jeg besøgte en fabrik, hvor de fremstillede laase. De faglærte havde 1,80 doll. i timen. Mænd og kvinder, der passede selvstændige maskiner, fik 1,46 doll. pr. time, og den laveste fortjeneste var 1,32 doll.

Jeg besøgte ogsaa en stor fabrik, der fremstillede daaser. Der var fast ugeløn, 65 doll. pr. uge.

Ligeledes besøgte jeg et skibsværft i San Francisco. I støberiet var der bl. a. en særlig støbeform til skibsskruer, saaledes at der kunne støbes indtil 10—12 skruer i samme form. Over støbegryderne blev der lagt en slags laag, og derefter var der aftræksrør med motor, saaledes at udsugningen til den friske luft stadig var i gang, og det betød, at der saa godt som ingen røg var i selve støberiet. Fortjenesten for maskinarbejderne var 1,85 doll. i timen. Arbejdsmændene fik 1,50 doll. i timen. For øjeblikket var der kun 600 mand paa det store skibsværft.

Derefter besaa vi en stor fabrik, hvor der fremstilledes regnemaskiner. Den var startet af en svensker, og firmaet var kun 18 aar gammelt. Nu beskæftigedes de ca. 1.500 mennesker. Der var ca. 100 værktøjsmagere, hvis fortjeneste laa mellem 2,20 til 2,40 doll. pr. time, ca. 100 maskinarbejdere, der tjente mellem 1,80 og 1,90 doll. pr. time. Hovedparten af de øvrige arbejdere var kvinder. Deres fortjeneste laa fra 1,32 til 1,46 doll.

Det var tilladt at ryge overalt ligesom i alle andre virksomheder i U. S. A., men i denne fa-

brik havde det dog afsked til følge, saafremt der blev røget paa toiletterne. Der forefandtes ikke omklædningsrum, og hovedparten af personalet havde deres tøj hængende i nærheden af deres arbejdsplads.

I henhold til loven om kvindernes arbejde har kvinderne udover deres fokostpause en hvilepause paa 10 minutter om formiddagen og 10 minutter om eftermiddagen. Denne lov omtaler ogsaa, at ingen kvindelige arbejdere maa løfte byrder, der vejer over 25 pund.

I San Francisco er der meget stejle gader, og de har endnu den dag i dag de gammeldags cable cars, hvor en tovvire ligger midt i gaden, og som stadig er i bevægelse. Der har flere gange været tale om at nedlægge disse gammeldags sporvogne, men byens befolkning vil bibeholde dem som turistattraktion. Jeg talte med en af sporvognsstyrerne, en neger, og spurgte ham, hvor meget han havde om maaned, og han fortalte, at hans løn laa paa ca. 300 doll. pr. maaned, men heri har sikkert været betaling for overarbejde m. m.

Gennem hovedgaden, Market Street, kører de elegante nye sporvogne. Vognstyren sad i en meget behagelig stol, og igangsættelsen af sporvognen foregik ligesom ved en bil udelukkende med fødderne. Han kunne derfor tage passagererne op i vognen og starte sin sporvogn, medens han billetterede.

Dagen før valget i U. S. A. skulle finde sted, fik jeg lejlighed til paa raadhuset at se, hvorledes stemmeafgivningsmaskiner virker. Det var de tilfornedede til valget, som kom og fik undervisning, og her mødte jeg tilfældigvis en dansker, som skulle være tilfornednet. Han fortalte, at han var dekoratør, og at han for tiden havde godt arbejde og tjente ca. 100 doll. pr. uge. Han havde været en del arbejdsløs, men heldigvis, sagde han, har vi nu en nogenlunde tilfredsstillende arbejdsløshedsunderstøttelse.

(fortsættes)

Aalborg Privatbaners Begravelses- og Laanekasse.

Generalforsamling afholdes torsdag den 19. april 1951 kl. 19,00 paa regnskabsafdelingen i Aalborg.

Dagsorden:	3. Regnskabet.
1. Valg af Dirigent.	4. Indkomne forslag.
2. Formandens beretning.	5. Eventuelt.

Saaframt generalforsamlingen ikke er beslutningsdygtig, afholdes ekstraordinær generalforsamling samme dag og sted kl. 19,30. P. B. V.

P. C. Jensen, formand.

Paa givne foranledning skal man gentage, at alle meddelelser til bladet maa være undertegnede i hænde senest den 15. i hver maaned.

C. P. Einshøj.